

дијама у оквиру народних одбора. Свако од ових решења има своје предности и своје недостатке. Ваља усвојити оно које има више предности него недостатака.

Решење по коме би дужност органа старатељства вршили посебни референти у народним одборима не би могло потпуно задовољити. То би значило да се усваја у начелу досадашњи систем који није дао у пракси добре резултате. На тај би се начин омогућило да се на ову дужност постављају људи без довољно спремности и познавања. Тај посао где се свакодневно преплићу и укрштају правна и социјална питања могао би вршити најбоље човек који има правну спремност. Сматрам да онај који нема правне спремности и образовања не би могао правилно вршити нарочито оне старатељске послове који се односе на решавање чисто правних питања.

Решење по коме би ту дужност вршила старатељска већа има такође своје недостатке. Већа су гломазна тела која не би могла брзо и ефикасно доносити своје закључке. Органи старатељства треба међутим да одлучују брзо, јер некада само брзе одлуке могу бити ефикасне и целисходне, а нарочито оне које се тичу чувања, образовања, спремања и обезбеђења малолетника и других штићеника. У већу као колективном телу одговорност се расплињује, а отуда се појављује бојазан да интереси штићеника не буду занемарени.

Изгледа дакле да би најбоље било поверити послове старатељства посебним судијама са правном спремом који би радили у склопу народног одбора као што раде и судије за прекршаје (2). Старатељског судију бирао би и разрешавао народни одбор. Његов положај, услови и начин избора и разрешења одредили би се посебним законом. Старатељски судија решавао би у првом степену сва старатељска питања сем општих мера. Против његових решења незадовољне стране могле би уложити жалбу савету за социјалну политику надлежног народног одбора. Тај би савет такође био надлежан да прописује и опште мере о вршењу старатељства.

Сматрам да би ово последње решење најбоље одговарало циљу и задацима установе старатељства и да би се на тај начин најправилније обезбедили интереси штићеника.

Др. Мехмед Беговић

ПИТАЊЕ ПРАВНЕ ЛИЧНОСТИ РАДНИХ КОЛЕКТИВА

Ово питање је постало актуелно са доношењем Закона о управљању предузећима. О правној личности радних колектива дискутује се на име нарочито у вези са установом права управљања и познатим даљим развојем привредних предузећа и других

(2) У прелазним наређењима могао би се учинити изузетак и овласти народне републике да за извесно време могу постављати за старатељске судије и лица која немају правну спремност. На тај би се начин узели у обзир услови извесних република које не би имале засад довољан број правника за старатељске судије.

наших привредних организација. Притом се обично поставља питање: ко је стварни субјект права управљања — привредно предузеће или радни колектив. У дискусији по овоме питању полази се обично од претпоставке да су изрази „радни колектив“ и „привредно предузеће“ уствари само два различита имена или назива једне исте друштвено-привредне и правне установе, тј. једне исте привредне организације, којој је у првим или почетним стадијумима њеног развитка више одговарао назив „привредно предузеће“, док је пак доцније, с обзиром на њен даљи развитак и преображај, тај њен првобитни назив постао неадекватан и нецелисходан тако да је сад потребно да буде замењен називом „радни колектив“ као адекватнијим и бољим. У основи се дакле није правила стварна разлика између тих двеју различитих друштвених појава, већ се све сводило на објашњавање датих квалитативних промена у развитку самога предузећа као привредне организације. Тако на пример проф. *Растовчан*, говорећи о развоју привредног предузећа после доношења Закона о управљању предузећима, а посебно о развитку правне личности предузећа у вези са развитком права управљања, поред осталог каже: „Прије је (тј. пре доношења Закона о управљању предузећима — А. Ј.) субјект права управљања било државно предузеће као државни орган. Данас је то предузеће као колектив радника и службеника и уједно као државни орган. У даљњем развоју ће то бити само предузеће као колектив радника и службеника“ (1). У даљем развоју, каже проф. *Растовчан*, а то с обзиром на развитак који је у међувремену већ остварен значи: да је стварно већ сад субјект права управљања само предузеће као колектив радника и службеника, другим речима, да сад имамо само један правни субјективитет исте привредне организације и то у лицу радних колектива. Значи управо да ту имамо опет само једно биће, друштвено и привредно.

Ово схватање о истоветности појма привредног предузећа и појма радног колектива, тј. схватање предузећа као једног колектива радника и службеника, тако да је појмом предузећа као привредне организације обухваћен и сам појам радног колектива као удружења или асоцијације непосредних произвођача, — могло је раније бар унеколико, бити заступано и брањено чак и са гледишта постојећих правних прописа. Иако се разлика између једног и другог правног института — радног колектива као таквог и привредног предузећа као једног облика организације општенародне имовине, које и Закон о управљању предузећима (чл. 1) назива и општенародном имовином — могла врло лако уочити и из самога законског текста, нарочито из уводних и општих одредаба. Тај је закон, истина, као што је познато, рађен доста брзо, али су сви

(1) Проф. П. *Растовчан*: Прилог проблематици општенародне имовине и права управљања том имовином, „Архив“, бр. 1/52, стр. 26. „Сматрајући право надградњом на производне одношаје, марксистичка правна теорија мора, каже проф. *Растовчан*, иза сваке правне особе разоткрити живе људе, производни односи којих долазе до изражаја у форми правне особе.“

његови основни појмови и установе у њему ипак доста јасно, иако по правилу само укратко, изражени и формулисани. Наиме, однос између ове две правне установе, и по духу и по тексту истога закона, сводио се уствари на однос правног субјекта према правном објекту, — јер су тим законом државна привредна предузећа, тј. фабрике, рудници и томе сл., као општенародна имовина, дакле као једна посебна категорија имовинскоправних објеката, дата на управљање радним колективима који су у односу на ту имовину несумњиво стекли својство субјекта права. Иако притом и сама привредна предузећа према прописима Основног закона о државним привредним предузећима од 24 јула 1946 (чл. 2, ст. 1), — а овај закон је и сад на снази, — имају својство посебног правног лица. То је све несумњиво, мада се сматра да је једна таква правна ситуација, ситуација у којој једно правно лице управља другим, неправилна и да она управо одговара систему тзв. административног управљања привредом (2). Што значи да то није у складу с новим привредним системом који се сад изграђује.

У вези с тим треба такође напоменути да је од доношења Закона о државним привредним предузећима (1946) до доношења Закона о њиховој предаји радним колективима на управљање (1950) у дефиницији појма привредног предузећа као најважнијег облика привредне организације, истицан и стављан на прво место имовински односно привредни елемент а не друштвени односно људски елемент. Предузећа су тада обично дефинисана и схватана као једна „организована имовина“ или просто као једна привредна „фондација“ или установа која врши неку привредну делатност, тј. која се — у једном или другом облику — бави производњом или прометом економских добара на рачун државе. Држава пак, према поменутом Основном закону из 1946, и оснива привредна предузећа „у циљу организовања, искоришћавања и развијања привредних снага земље, задовољења потреба народа, и јачања државног привредног сектора“ (чл. 1, ст. 1). Осим тога, треба напоменути да и сам Закон о управљању предузећима из 1950 тако исто говори о предузећима као општенародној имовини (чл. 1), — чиме је опет наглашен овај исти имовински елемент у појму предузећа као привредне организације. У појму предузећа односно привредне организације као такве (привредне организације у ужем смислу речи) више долази дакле до изражаја организација одређене привредне делатности и имовине намењене остварењу одређеног привредног циља. Међутим, у појму радног колектива као таквог у првом реду се наглашава људски или друштвени момент; затим момент друштвено-политички и правни, тј.

(2) Тако Рудолф Леградић: Неколико правних питања у вези с новим привредним системом, „Наша стварност“, бр. 6/53, стр. 104 и сл. „У систему административног управљања привредом — каже др. Леградић — сва та „права управљања“ на основу којих су привредне и друге државне организације испупале као економски и правни субјекти, претварала су истовремено ове и у о б ј е к т е државне администрације. Правни субјекти били су дакле редуцирани на објекте тзв. административно-оперативног управљања, односно руковођења“ (стр. 109).

идеја асоцијације људи као непосредних произвођача, људи који се удружују у једну ужу заједницу у облику предузећа, радне задруге и сл., да би на тај начин могли производити средства потребна за живот и да би заједнички управљали тим средствима. Мада се иначе и у самом ужем појму привредне организације обично подразумева и људски односно друштвени елемент. Јер је јасно да нема организације у којој људи као такви на неки начин не би били учесници.

Али, кад на пример имамо два законска прописа, од којих један (чл. 2, ст. 1, Основног закона о државним привредним предузећима из 1946) каже: *да државно привредно предузеће има својство правног лица*, а други (чл. 1, ст. 1, Закона о управљању предузећима) каже: *да државним привредним предузећима као општенародном имовином у име друштвене заједнице управљају радни колективи*, — онда је мислимо сасвим јасно да се ту прави нека разлика између та два појма — појма општенародне имовине организоване у облику предузећа и појма једне организоване групе непосредних произвођача која под именом радног колектива управља том имовином. И због тога би остало само да се утврди и постојање правне личности радног колектива као таквог. — Осим тога, треба имати у виду да је по Закону о државним привредним предузећима из 1947 одређена општенародна имовина давана на управљање *предузећу* (чл. 2 и 25), док се по Закону о управљању предузећима из 1950 општенародна имовина даје на управљање *самим радним колективима* с тим да они њом управљају „у име друштвене заједнице“ (чл. 1). И тако се и одговорност преноси са предузећа на радни колектив који на тај начин постаје носилац ове грађанскоправне одговорности према друштвеној заједници односно држави.

Међутим, наведено разликовање између радног колектива као таквог и предузећа као општенародне имовине — до којег се раније могло доћи само једним пажљивим тумачењем закона — са доношењем (1953) Уставног закона Федеративне Народне Републике Југославије признато је и формално. Однос радног колектива према друштвеној заједници добио је, нарочито у грађанскоправном погледу, свој одређенији облик, — чиме је омогућена правилнија правна обрада питања о њиховим међусобним имовинским правима и обавезама. Наш Уставни закон у чл. 6, у коме су несумњиво „озаконене све досад развијене форме самог управљања произвођача у привреди“ (3), прописује да се самоуправљање произвођача у привреди састоји нарочито: 1) *у праву радних колектива да управљају привредним организацијама* непосредно и преко радничких савета, скупштина земљорадничких задруга и других претставничких органа које сами бирају и опозивају; затим, 2) *у праву привредне организације да самостално утврђује своје при-*

(3) Тако Стеван Габер: Општествено-политичките основи на нашата нова уставност, „Преглед“, бр. 1/53, стр. 40 и сл.

вредне планове; да по извршењу друштвених обавеза самостално располаже дохотком организације, при чему се организацији гарантује законом одређени минимум; даље, у праву привредне организације да у границама свог дохотка одређује зараде трудбеника, при чему се трудбеницима у привредним предузећима законом гарантују минималне зараде из друштвених средстава.

Према томе је несумњиво да наш Уставни закон разликује појам и права радних колектива од појма и права привредне организације и да их посебно истиче као елементе у појму радничког права самоуправљања.

Уставни закон очигледно разликује две категорије имовинскоправних субјеката, и то: прво, радне колективе као такве, тј. као носиоце права управљања привредним организацијама, и друго, привредне организације као носиоце одређених привредних односно имовинских права из општег оквира права управљања као једнога од елемената у појму права самоуправљања произвођача у привреди. Значајно је пак и то што се у уставном тексту право радних колектива и право привредних организација наводе као посебни основни елементи тога појма самоуправљања. Ова пак права су на тај начин добила и уставну гаранцију, тако да се у даљој законодавној разради и правном проучавању наведених одредаба и прописа мора водити рачуна о поменутом разликовању; јер будуће законодавство може наведене одредбе, само даље разрађивати, а не може их мењати нити ограничавати или одузимати. Наведена уставна права наших радних колектива односно привредних организација нису наведена исцрпно или таксативно, већ је ту изнето само оно што је сматрано за најбитније (4).

Радном колективу, дакле, по Уставном закону (чл. 6, ст. 1) несумњиво припада право управљања привредним организацијама. А имати неко право и то грађанскоправног и привредноправног карактера, као што је ово, то истовремено значи бити правни субјект односно правно лице уопште. Кад је пак реч о правним лицима: није увек нужно да то њихово својство буде у закону или у неком другом правном пропису изрично наглашено, већ се то може и на посредан начин установити и изразити (5). Радни колектив пак има такође и свој тзв. унутрашњи персоналитет (personalité

(4) В. о томе ближе др. Јован Ђорђевић: О Уставном закону, Београд, 1953, стр. 95 и сл.

(5) В. Dr. Mihajlo Vuković: Општи dio građanskog prava, Zagreb 1951, стр. 48, бр. 231. — „Наше социјалистичко право, каже проф. Вуковић, нагиње томе да се за правну особу сматра само она творевина, којој је то својство директно или индиректно (подвукао А. Л.) признато.“ — Иначе, по овоме аутору, једино држава је правна особа и без признања тог својства неким посебним прописима (исто, бр. 230). — А кад пак знамо да радни колективи, сагласно учењу о одумирању државе, у овој области у извесном смислу супституишу државу, онда би тај изузетак, мислимо, у овоме случају могао да важи и за њих. Тим пре што је и право управљања радних колектива уствари једно оригинарно имовинско право које се стиче самим оснивањем односно привредне организације (чл. 6, in fine, Уставног закона). В. о правном субјективитету државе уопште, а посебно државе као субјекта грађанског права др. Војислав Спаић: Држава као правно лице, „Архив“, бр. 3/51.

interne), јер има и своје органе који раде у његово име. Тако, према познатом пропису Уставног закона, радни колективи „управљају привредним организацијама непосредно и преко радничких савета, скупштина земљорадничких задруга и других претставничких органа које сами бирају и опозивају...” Што значи да су раднички савети органи радног колектива као таквог, а не органи предузећа, као што је то било предвиђено у Закону о управљању предузећима (чл. 1).

Према томе радни колектив има своју посебну правну личност, поред привредне организације односно предузећа као правног лица по Основном закону из 1946 (чл. 2, ст. 2), без обзира на то коју ћемо теорију о правним лицима прихватити, тј. независно од тога да ли је правно лице само једна фикција којом се служимо ради успешнијег и лакшег формулисања и остваривања одређених друштвених циљева (теорија фикције); или је то једна посебна колективна имовина намењена одређеноме циљу (теорија колективне имовине); или пак једна стварна правна личност, стварни правни субјект, с којим се у друштвеном и правном животу мора увек рачунати као и са правим, физичким личностима (теорија реалне правне личности). Знамо пак да нашој друштвеној и привредној стварности, као и потребама нашега друштвено-економског и правног живота, највише одговара учење по коме правна лица као субјекти права, по својој природи и функцији, нису никакве правне апстракције већ сасвим реалне друштвене и правне творевине (реалне категорије правних субјеката). И баш по овом учењу, мислимо да радним колективима треба признати својство посебног правног субјекта (6).

А то све, по нашем мишљењу, значи да радни колектив и привредна организација, а посебно привредно предузеће, нису потпуно истоветни појмови, — не само у превредноорганизационом, већ ни у грађанскоправном погледу. Постоји и мишљење да је радни колектив орган привредне организације, тј. да је право управљања „субјективно право саме привредне организације *чији је орган радни колектив*“ (7). Речено је једном, и то не без разлога, да у праву односно у правној науци нема синонима, нема речи и израза потпуно истоветнога значаја и смисла, макар то било само с обзиром на њихово етимолошко односно историско порекло, те отуда имовинска права и обавезе, дужности и одговорности радних колектива и привредних организација, по нашем мишљењу, нису и не морају увек бити истоветни. Радни колектив би, наиме, по смислу наведеног прописа чл. 6 Уставног закона, могао имати и своја посебна права и обавезе, дужности и одговорности, разли-

(6) В. Др. Леон Гершковић: Основни принципи нових привредних прописа, „Архив“, бр. 3/52, стр. 287. — „Својство правног лица, каже др. Гершковић, није дакле у нашем правном систему само фикција и изузетак, као у буржоаском праву, него нужни атрибут свих самоуправних организација, које су, усталом, основне јединице привредног система и самим тим носиоци највећег дела правног промета.“

(7) Тако Др. Андрија Гамс: Правни аспект нацрта Уредбе о управљању основним средствима привредних организација, „Економист“, бр. 5/53.

чите од права и обавеза, дужности и одговорности привредне организације као такве. Ту пре свега спадају извесна имовинска права и обавезе радник колектива према друштвеној заједници. Тако на пример по овом уставном пропису *привредној организацији* се гарантује „законом одређени минимум“ њенога дохотка, којим она по извршењу друштвених обавеза самостално располаже, — док се, с друге стране, „*трудбеницима у привредним предузећима*“ (дакле, трудбеницима као таквим а не предузећу односно привредној организацији — примедба А. Ј.) законом гарантују минималне зараде из друштвених средстава“ (чл. 6, ст. 4, Уставног закона). Минималне зараде се, дакле, гарантују само радним колективима а не и привредном предузећу којим управља радни колектив (8). А то пак све значи да и овде уствари имамо два правна субјекта, — ако не баш у строго формалном смислу, а оно бар са гледишта постојећих правних прописа о праву управљања и организацији вршења овог права у друштвеном и привредном животу. Имамо управо два правна субјекта, од који један (радни колектив) управља другим субјектом (предузећем). То је, мислимо, чињеница о којој би се такође морало водити рачуна у даљој изградњи нашега новог привредног и правног система. Иако несумњиво заслужује пажњу и мишљење по коме би се једна таква ситуација да једно правно лице управља другим, сматрала неодрживом (9).

Мишљење о неодрживости поставке према којој су наше привредне организације као правна лица објекти права управљања од стране радних колектива, могло би се прихватити као основано само утолико, уколико би појам радног колектива био у свему истоветан са појмом привредне организације, — пошто би заиста било неприхватљиво да један радни колектив управља другим. Иначе, не видимо разлога из којих једно удружење не би, у случају потребе, и по нашем праву могло да управља једним предузећем као општенародном имовином, или пак неким другим фондovima којима би по закону било признато својство правног лица. Такво једно фактичко и правно стање не би, мислимо, било супротно ни начелима ни прописима нашег позитивног права. Уколико се пак посебно тиче правне личности нашега привредног предузећа као посебног облика привредне организације, оно би се,

(8) В. и Уредбу о обезбеђењу исплате минимума платног фонда привредним организацијама („Службени лист ФНРЈ“, бр. 30/53). — Поставља се питање: да ли у овој уредби постоји извесна недоследност у изражавању наведених појмова из Уставног закона, тј. појма „минимума дохотка“ привредне организације и „минималних зарада“ трудбеника у предузећу. Требало би упоредити назив ове уредбе са текстом поменутог чл. 6, ст. 4, Уставног закона.

(9) Тако Рудолф Леградић: *цит. чланак*, „Наша стварност“, бр. 6/52, стр. 110 и сл. — „Неодржива је поставка, каже др. Леградић, према којој су социјалистичке привредне организације као правна лица објекти права управљања од стране радних колектива. Напротив, социјалистичке привредне организације као правна лица јесу сами радни колективи као организоване целине... (подвукао А. Ј.). Као субјекти колективи и могу бити носиоци права и дужности, како политичких тако и имовинских, те могу као такви иступати било према својим сопственим члановима, било према другим колективима или пак према ширим колективима чији су они чланови“ (стр. 107 и 108).

бар према досадашњим учењима, појмовима и схватањима о правним лицима, — истовремено могло схватити и као удружење и као установа или фондација. То би углавном одговарало и нашем горе изложеном разликовању у погледу правне личности радног колектива као таквог и привредног предузећа као једнога облика организације општенородне имовине намењене одређеном циљу.

Тако би, по овом нашем схватању, предузеће било правно лице као установа која је „више одвојена од људи, тако да постоји независно од њих...“ и која се као таква „састоји у првом реду из извесних материјалних средстава која су одређена да служе у извесну сврху...“ Људи пак „треба та средства да употребљавају у том циљу и они се смењују *служећи и сами као једна врста средстава...*“ Радни колектив би, по истом схватању, био једно удружење људи које се разликује од установе односно од предузећа по томе „што га сачињавају чланови који су везани тако тесно да без одређеног броја њих удружења и нема; установа пак је више одвојена од људи, тако да постоји независно од њих...“ (10) (Подвукао А. Ј.)

Радни колектив, по нашем схватању, управља предузећем као установом, у овде изложеном смислу појма удружења и појма установе. Познато је пак да се оба наведена појма могу схватити (као што се обично и схватају) и као једна јединствена привредно-организациона и правна целина, тј. један јединствени, ма да у суштини разнородни и сложени, правни субјекат. То би уствари било и једно шире схватање појма радног колектива, и то тако да бисмо имали један квалитативно нови облик правног лица које би по својој унутрашњој организацији и структури знатно отступало од свих досад познатих облика тог правног института и одликовао би се баш својом унутрашњом организационом сложености. А његово ближе дефинисање потребно је, поред осталог, и ради правилнијег регулисања питања о грађанскоправној одговорности радних колектива односно привредних организација уопште, нарочито уколико се тиче односа радних колектива према друштвеној заједници. Уопште, питање о појму и правном положају, као и о унутрашњој организацији и структури наших привредних организација, а посебно наших привредних предузећа, јесте данас, у новом привредном систему, несумњиво једно од најактуелнијих а истовремено и најспорнијих питања.

Према томе, а сагласно општим принципима и правилима грађанског права, радни колектив треба такође да буде и носилац одговарајућих дужности и обавеза и за случај недопуштеног оштећења општенородне имовине, и то без обзира на ближа својства његовог правног субјективитета. На овоме би се питању, истина,

(10) О правном појму удружења и установе и разлици између тих појмова и појава, в. Др. Радомир Лукић: Материјали за изучавање теорије државе и права, Београд 1952. — „Удружење се, каже др. Лукић, састоји у првом реду из лица који су његови чланови, па тек у другом реду из материјалних средстава. Разуме се да је прелаз често неосетан из једног у друго, а удружења могу да створе установе као своје творевине“ (стр. 118).

због његове важности ваљало задржати. Али би то више спадало у домен опште теорије о социјалистичкој држави и праву и прелазило би оквире овакве расправе. Ближе опредељење правног субјективитета наших радних колектива и наших привредних организација и установа уопште, спадало би заиста у област најсуптилнијих правних питања. Јасно је пак већ сад да њихов правни персоналитет не може бити увек исти, већ да се мора разликовати и по обиму и по садржини, и то како с обзиром на природу и функцију појединих привредних организација, тако с обзиром и на природу, врсту, значај или категорију појединих објеката општенородне имовине која је тим организацијама дата на управљање. А недостатак једнога научно утврђеног појма правног лица, појма који би могао да одговори захтевима и потребама наше нове друштвене и привредне стварности, осећао се и раније. Као што је такође једно време била запажена извесна тежња нашега законодавства да се „готово сваки државни орган који управља државном имовином прокламира јуридичком особом“ (11).

То је тачно. Зато и ми на горе изложеном разликовању појма радног колектива и појма привредне организације не инсистирамо, нарочито не уколико се тиче тумачења постојећих законских прописа. Оно уосталом и није битно за правилно решење питања грађанскоправне одговорности и заштите општенородне имовине. Ради практичног остварења циља који нас овде интересује, а с обзиром на основну и руководну мисао о потреби једне што потпуније грађанскоправне заштите општенородне имовине, — могло би се исто тако прихватити и поменуто уобичајено гледиште о јединствености појма радног колектива и привредне организације, тј. гледиште по коме су привредне организације уствари друштвене организације односно удужења произвођача, који имају одређени правни положај у нашем привредном систему и преко којих друштво врши своје привредне функције (12). Мада би наведено разликовање могло да има и свога практичног значаја баш у вези са регулисањем питања одговорности радног колектива према друштвеној заједници.

Др. Адам П. Лазаревић

(11) В. о томе Др. Павло Растовџан: *Naša државна привредна предузећа*, Загреб 1947, стр. 43 и сл. — „Та је тежња, каже даље овај аутор, доводила и до „цепкања“ персоналитета државних органа и установа“.

(12) Тако др. Леон Гершковић: *Основни принципи нових привредних прописа*, „Архив“, бр. 3/52. — Овде такође заслужује пажњу и раније изнето мишљење др. Гершковића, по коме „правно лице не могу више бити органи него само радни колективи или одређене територијалне друштвене заједнице које уједињују произвођача на територијалној основи“. — В. чланак истог аутора: *Значај Општег закона о народним одборима за даљи развој права управљања као основице новог система*, „Архив“, бр. 2/52, стр. 163 и сл. — И према „Образложењу основних принципа привредних уредаба“: „Сви субјекти имовинског права у нашем правном систему имају својство правног лица. Појмом правног лица изражен је, наиме, субјективитет у имовинско-правним односима. Ради тога, правно лице у нашим друштвеним односима има много шире и основније значење него у буржоаском праву. Својство правног лица имаде свака она организација која има општенородну имовину на управљању и по закону добија право управљања на њој“ (стр. 19).